

75

mest za specializacijo družinske medicine je bilo na voljo do 13. januarja

14

kandidatov se je prijavilo za to specializacijo

Izpostavlja sestanek ministra **Aleša Šabedra** z zdravniki v kranjskem ZD in s predstavniki Praktik.Uma, kjer so lani poleti prvi začeli odklanjati vpisovanje novih bolnikov ter zahtevali spoštovanje normativov. Sindikalni se zelo razhajajo s tistimi iz zavarovalnice ZZZS.

Kaj storiti? Mužević našteva: "Ministru smo svetovali, naj najprej zagotovi denar za nove time družinske medicine. To je ključno! Če ga bo, bomo lahko mlade zdravnike argumentirano prepričevali, da bodo razmere vse boljše in se torej izplača odločiti za to specializacijo, saj so novi timi že formalno odobreni in bodo res krepili dejavnost. A politika in minister sta gluha. Vse gre le navzdol!"

Neresno in nevarno

Praktik.Um ob ukrepu ministra o dodatnem plačevanju družinskih zdravnikov, ki dodatno delajo, opozarja tudi na nevarne posledice: "Več dela pomeni dodatno

obremenitev, posledice so nespočitost in večja možnost napak. Kazenski zakonik je jasen: če storiš napako, sledijo sankcije. Ne glede na izgovor, da si moral več delati, ker je premalo zdravnikov! Preobremenjeni zdravnik je v velikem stresu, postaja izgorel in zato sam vse bolj bolan!"

Vse to vodi v zavestno uničevanje zdravja in življenja. Doslej je zdravstvo, tako Mužević, probleme reševalo z nalaganjem več dela tistim, ki na to pristanejo in so dodatno plačani. "Morali bi se končno začeti z gledovanjem po najboljših zdravstvenih sistemih, kakršna sta francoski in danski. Francoski je tudi eden najbolj socialnih in urejenih. Naša politika pa zre v ameriškega s tipičnim kapitalističnim ustrojem. O solidarnosti samo govoriti."

Je/ni druge možnosti?

Praktik.Um je pred dnevi pripravil strokovno utemeljeni predlog izboljšav, ki sloni na uradno odobreni in financirani razširitvi števila timov družinske medicine. Gradivo je dobil tudi minister, so pa Šabedru ta predlog predstavili že tudi lani.

Znano je stališče zdravstvenega ministrstva, ki je lani poleti sporočilo, da je v sedanjih razmerah edina možnost reševanja pomanjkanja zdravnikov družinske medicine dodatno plačilo za dodatno delo obstoječih zdravnikov. To je uvedlo, ker prebivalci ne smejo ostati brez teh zdravnikov. Obljubilo je iskanje novih zdravnikov iz drugih držav, a je hkrati priznalo, da so to dolgi in zahtevni postopki. •

ČEZMEJNI PROJEKT • Raziskava bakteriofagov, ki lahko nadomestijo antibiotike

Cilj postati znanstveni center za bakteriofage

V čezmejnem projektu Interreg Slovenija-Italija so se v Ortopedski bolnišnici Valdoltra, nosilki za Slovenijo, v projektu IMBI lotili moči bakteriofagov. Raziskovali bodo diagnostiko okužb sklepnih protez z inovativnim pristopom z bakteriofagi. Ti bodo v medicini bržkone nadomestili antibiotike, ker so nanje bakterije vse bolj odporne. Valdoltra si želi postati raziskovalni center za bakteriofage.

• JASNA ARKO

Gre za nov čezmejni projekt mednarodnega sodelovanja Interreg Slovenija-Italija, imenovan projekt IMBI, ki se je začel januarja letos in bo trajal do konca leta 2022.

Obsežna raziskava z vrsto partnerji

Sodelujoči partnerji se bodo prvič sešli danes v Ortopedski bolnišnici Valdoltra (OBV), se spoznali in uskladili naloge. Vodilna partnerka projekta IMBI je OBV, sodelujejo še Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani, JAFRAL Biotehnološke raziskave in razvoj d.o.o, International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology iz Trsta in Paladin - Dott. Dino Paladin iz Benetk. Projekt vodi zdravnik, pomočnik direktorja za raziskovalno in pedagoško področje v OBV, prof. dr. **Andrej Cör**.

Gre za projekt Diagnostika okužb sklepnih protez z inovativnimi metodami na osnovi bakteriofagov in s kratico IMBI. "Zamisel zanj so dali raziskovalci OBV, ki se že nekaj časa ukvarjajo z raziskavami bakteriofagov," pravi Cör. Lani je v OBV opravila doktorsko disertacijo Določanje bakterij rodu Staphylococcus pri okužbah sklepnih protez z uporabo bakteriofaga K in sonikacijo sklepnih protez mlada raziskovalka **Katja Šuster**. Zdaj bodo to znanje s projektom nadgradili in razširili. "Tako bomo s partnerji 'pokrili' večino bakterijskih povzročiteljev okužb sklepnih protez." Obetajo si koristne izide. Raziskava bo potekala na odvzetih vzorcih v laboratorijih.

Bakteriofagi, naravni sovražniki bakterij

Kaj so bakteriofagi? Cör pojasnjuje, da imajo tudi bakterije naravnega sovražnika - bakteriofage oziroma fage. "Fagi so virusi, ki se specifično pritrdijo na

tarčne bakterije, injicirajo svoj genetski material v bakterije, se v njih razmnožijo in povzročijo razpad bakterije, s čimer se sproščajo novi fagi v okolico. Na ta način delujejo litični fagi."

Bakteriofagi so ena najštevilnejših in najbolj raznolikih enot biosfere. Razširjeni so na območjih, ki jih naseljujejo gostiteljske bakterije, na primer v prsti, v vodi, pa tudi v našem črevesju. Eden od najgostejše naseljenih virov bakteriofagov je morska voda.

"V času, ko postaja že globalni problem odpornost bakterij na antibiotike, veljajo bakteriofagi za opcijo zdravljenja sevov številnih bakterij, ki so večkratno odporni na antibiotike. Več kot 90 let se že na območju bivše Sovjetske zveze in v vzhodni Evropi uporabljajo kot alternativa antibiotikom. V zahodnem svetu pa ne ali zelo malo zlasti zaradi interesov farmacevtske industrije, ki proizvaja in služi z dragimi antibiotiki," je jasen sogovornik.

Prehajamo v čas, ko postajajo antibiotiki vse manj učinkoviti v boju z vse bolj trdovratnimi bakterijami, ki mutirajo in se spreminjajo. "Zato se v zadnjem desetletju pojavlja vse več raziskav o uporabi fagov pri zdravljenju različnih okužb pri ljudeh, v živilstvu pa

Prof. dr. Andrej Cör, pomočnik direktorja za znanstveno raziskovalno in pedagoško delo v OBV, vodja projekta IMBI

"V obdobju, ko je odpornost bakterij na antibiotike globalen problem, se zdi, da so bakteriofagi ena izmed pomembnih rešitev!"

tudi za detekcijo bakterij," izpostavlja sogovornik.

Cilj projekta IMBI

Cilj projekta IMBI je narediti hiter in učinkovit test za odkrivanje okužb sklepnih protez, ki bo temeljil na detekciji litičnih bakteriofagov.

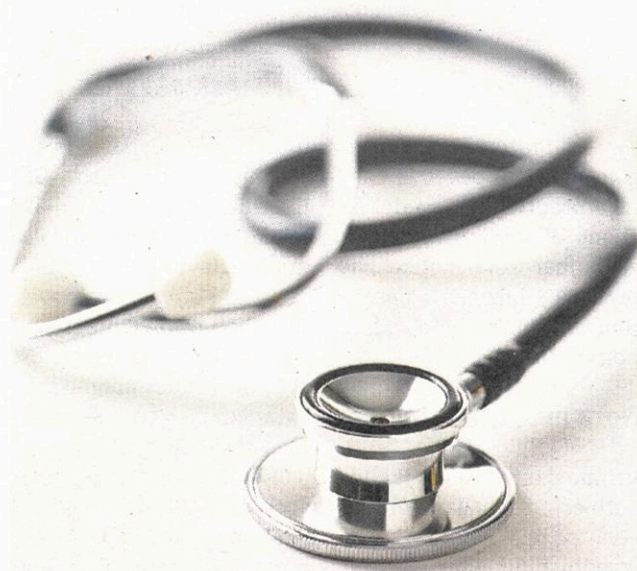
Zamisel raziskovalnega projekta IMBI je, da bi zaradi izredne specifičnosti fagov za določen rod, vrsto ali celo sev bakterij, lahko le-ti postali novo orodje za hitro odkrivanje patogenov v ortopediji. "Poleg sposob-

nosti prepoznavanja tarčnih bakterij z izredno specifičnostjo predstavljajo idealno diagnostično orodje tudi zato, ker so odporni na temperaturna nihanja in nihanja pH, organska topila in proteze. Njihova množitev je enostavna, hitra in poceni. Ena izmed pomembnejših lastnost je, da so sposobni razlikovati med živimi in mrtvimi bakterijami," opisuje sogovornik.

Ob tem je želja OBV v prihodnje vzpostaviti ugleden znanstveni center za bakteriofage. •

Znanstveno-raziskovalnemu delu v Valdoltri posvečajo vse več pozornosti, saj je ključno za sodobno kakovostno zdravljenje.

Če politika razmer ne bo takoj uredila, bomo kmalu vsi brez osebnih zdravnikov.